

PRZEGLĄD ARCHIWALNO-HISTORYCZNY

Tom XI

POZNAŃ 2024

PRZEGLĄD ARCHIWALNO-HISTORYCZNY

Komitet redakcyjny

Krzysztof Strykowski – redaktor naczelny (UAM), Zuzanna Jaśkowska-Józefiak – redaktor prowadząca (UAM), Piotr Józefiak – sekretarz (UAM), Józef Malinowski (UAM), Jarosław Matysiak (Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu), Julia Wesołowska (Archiwum Państwowe w Poznaniu), Zdzisław Włodarczyk (Wieluńskie Towarzystwo Naukowe)

Rada naukowa

Stanisław Jankowiak (UAM), Henryk Krystek (Archiwum Państwowe w Poznaniu), Alicja Kulecka (Uniwersytet Warszawski), Wiesława Kwiatkowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Irena Mamczak-Gadkowska (UAM), Jin Matsuka (Otaru University of Commerce), Robert Meier (Szkoła Archiwalna w Marburgu), Krzysztof Skupieński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), Peter Švorc (Uniwersytet Preszowski, Prešov), Thomas Vogtherr (Uniwersytet w Osnabrück)
Zuzanna Jaśkowska-Józefiak – sekretarz (UAM)

Wydanie publikacji współfinansowane przez
Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych i Archiwum Państwowe w Poznaniu

© Copyright by Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
Wydział Historii UAM, Poznań 2024

Redakcja, skład i łamanie: Hanna Kossak-Nowocień

Okładka: Agnieszka Juraszczyk
(wg projektu Wojciecha Nawrockiego)

ISBN 978-83-67284-60-8
ISSN 2391-890X

WYDZIAŁ HISTORII
UNIwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań
tel. 61 829 14 64
e-mail: whwydawnictwo@amu.edu.pl
www.historia.amu.edu.pl

DRUK
DRUKARNIA OLEJNIK, www.olejnik.com.pl

Spis treści

ARTYKUŁY

Michalina Pietras, <i>Lucy Katherine Wakefield i Hugo Radoliński – dzieje zakazanej miłości w świetle dokumentów z archiwum rodowego jarocińskich dziedziców</i>	7
Michał Widera, <i>Kształcenie i praktyka prawnicza Józefa Gidyńskiego w okresie międzywojennym</i>	27
Jarosław Matysiak, <i>W kręgu polityki i publicystyki. Działalność polityczna Ludwika Jaxy-Bykowskiego w okresie II Rzeczypospolitej</i>	43
Marek Szczepaniak, <i>Losy Cyganów na ziemi gnieźnieńskiej w XX wieku w świetle dokumentacji władz lokalnych</i>	79
Kiryl Valchetski, <i>Białoruś. Niepodległość: (nie)wykorzystana szansa</i>	113
Magdalena Niedźwiedzka, <i>Aktywność archiwów państwowych w wybranych mediach społecznościowych w latach 2018–2024</i>	129
Irena Mamczak-Gadkowska, <i>50 lat Zakładu Archiwistyki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu</i>	157

STUDIA I MATERIAŁY

Dariusz Łukasiewicz, <i>Wykłady, seminaria i studenci Adama Skatkovskiego (1877–1951)</i>	179
Szymon Bauman, Janusz Esman, <i>Tadeusza Esmana wspomnienia poznańskie. „Śródka. Moje dzieciństwo i młodość”, cz. 2: Z ciocią Bolesią wśród rodziny i najbliższych sąsiadów</i>	207
Anita Młynarczyk-Tomczyk, <i>Księgi protokołów rad pedagogicznych jako źródło do poznania praktyki nauczania (przykład liceów pedagogicznych 1944–1970)</i>	241
Łukasz Trznadel, <i>Francja w zainteresowaniu Ludowego Wojska Polskiego w 1969 r. na przykładzie teczki z Dowództwa Warszawskiego Okręgu Wojskowego</i>	265
Piotr Wróblewski, <i>Akta Państwowego Biura Notarialnego w Poznaniu w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu</i>	285

RECENZJE I OMÓWIENIA

Stanisław Izidor Runge, <i>Dzienniki czasów wojny 1943–1946</i> , oprac. Lidia Nowicka-Comber, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Poznań 2022, ss. 297 (Szymon Bauman)	297
--	-----

Rafał Górny, <i>Pokaż mi przeszłość „na prawdziwo”. Historia w dokumentach archiwalnych dla dorosłych</i> , Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa 2023, ss. 239 (Julia Wesolowska)	302
<i>Pamięć Polski. Lista Krajowa Programu UNESCO „Pamięć Świata”: 5 edycja. Katalog wystawy</i> , pod red. Anny Krochmal i Pawła Pietrzyka, Archiwa Państwowe, Warszawa 2024, ss. 97 (Zuzanna Jaśkowska-Józefiak)	306

KRONIKA NAUKOWA

V Kongres Archiwów Społecznych, Lublin, 29 września – 1 października 2023 r. (Piotr Józefiak)	311
VI Krajowe Sympozjum Archiwalne pod hasłem „Archiwa rodzinne i społeczne”, Lublin, 24–25 maja 2024 r. (Beata Karwalska, Katarzyna Zielińska, Grzegorz Szymajda)	315
XXV Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki, Poznań, 5–7 czerwca 2024 r. (Marcel Kąkol)	331
VII Gala wręczenia „Nagród dla archiwistów województwa wielkopolskiego”, Poznań, 10 czerwca 2024 r. (Jarosław Matysiak)	335
Dzień Archiwisty, Poznań, 26 i 30 września 2024 r. (Julia Wesolowska)	343
Wystawiennictwo archiwalne – forum wymiany myśli. Spotkania warsztatowo-archiwalne dla edukatorów i popularyzatorów, Mielno, 10–11 października 2024 r. (Wiktoria Kasińska)	346

Contents

ARTICLES

Michalina Pietras, <i>Lucy Katherine Wakefield and Hugo Radoliński – History of a Forbidden Love in the Light of the Family Archive of the Jarocin Heirs</i>	7
Michał Widera, <i>The Education and Law Practice of Józef Gidyński in the Interwar Period</i>	27
Jarosław Matysiak, <i>In the World of Politics and Opinion Journalism: The Political Activity of Ludwik Jaxa-Bykowski in the Second Polish Republic</i>	43
Marek Szczepaniak, <i>History of the Roma in the Gniezno Land in the 20th Century in the Light of Documents Produced by Local Authorities</i>	79
Kiryl Valchetski, <i>Belarus: (Lost) Opportunity for Independence</i>	113
Magdalena Niedźwiedzka, <i>Activity of State Archives on Selected Social Media Platforms in the Years 2018–2024</i>	129
Irena Mamczak-Gadkowska, <i>50 Years of the Department of Archival Science at Adam Mickiewicz University in Poznań</i>	157

STUDIES AND MATERIALS

Dariusz Łukasiewicz, <i>Adam Skatkowski (1877–1951): His Lectures, Seminars, and Students</i>	179
Szymon Bauman, Janusz Esman, <i>Poznań Memories of Tadeusz Esman “Śródka. Moje dzieciństwo i młodość”, cz. 2: Z ciocią Bolesią wśród rodziny i najbliższych sąsiadów [Śródka. My Childhood and Youth. Part 2: With Auntie Bolesia among Family and the Closest Neighbours]</i>	207
Anita Młynarczyk-Tomczyk, <i>Minute Books of Faculty Meetings As a Source of Information about Teaching Practice (As Exemplified by Teacher Training Colleges in the Years 1944–1970)</i>	241
Łukasz Trznadel, <i>France on the Radar of the Polish Army in 1969 As Exemplified by the File of the Command of the Warsaw Military District</i>	265
Piotr Wróblewski, <i>The Files of the State Notarial Office in Poznań in the Fond of the State Archive in Poznań</i>	285

REVIEWS AND DISCUSSIONS

Stanisław Izidor Runge, <i>Dzienniki czasów wojny 1943–1946</i> , oprac. Lidia Nowicka-Comber, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Poznań 2022, pp. 297 (Szymon Bauman)	297
--	-----

Rafał Górny, <i>Pokaż mi przeszłość „na prawdziwo”. Historia w dokumentach archiwalnych dla dorosłych</i> , Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa 2023, pp. 239 (Julia Wesołowska)	302
<i>Pamięć Polski. Lista Krajowa Programu UNESCO „Pamięć Świata”: 5 edycja. Katalog wystawy</i> , pod red. Anny Krochmal i Pawła Pietrzyka, Archiwa Państwowe, Warszawa 2024, pp. 97 (Zuzanna Jaśkowska-Józefiak)	306

SCIENTIFIC CHRONICLE

5 th <i>Congress of the Social Archives</i> , Lublin, September 29–October 1, 2023 (Piotr Józefiak)	311
6 th <i>National Archival Studies Symposium “Family and Social Archives”</i> , Lublin, 24–25 May 2024 (Beata Karwalska, Katarzyna Zielińska, Grzegorz Szymajda) . .	315
25 th <i>National Convention of Archival Studies Students in Poznań</i> , June 5–7, 2024 (Marcel Kąkol)	331
7 th <i>Award Gala for Archivists from Greater Poland</i> , Poznań, June 10, 2024 (Jarosław Matysiak)	335
<i>The Archivist Day</i> , Poznań, September 26 and 30, 2024 (Julia Wesołowska)	343
<i>Archive Expo – Thought Exchange Forum: Archival Workshops and Meetings for Educators and Promoters</i> , Mielno, October 10–11, 2024 (Wiktoria Kasińska)	346